

disputes regarding domain names, as independent objects of civil relations, has not been settled by law and requires significant revision.

In our opinion, there are three possible ways to solve the problem of resolving the issue of jurisdiction over domain name disputes, after the High Court on Intellectual Property issues begins:

1) enshrining the legal regime of domain names in the norms of material law with the determination of the place of domain names among objects of civil rights. At the same time, it is necessary to resolve the issue of determining the appropriate criteria for assigning domain names to objects of intellectual property law;

2) making changes to the procedural legislation with an indication of domain names in the list of categories of cases that can be considered by the High Court on Intellectual Property;

3) making changes both to the norms of substantive law regarding the definition of the legal regime of domain names, and to the norms of procedural law regarding the assignment to the jurisdiction of the High Court on Intellectual Property for the resolution of disputes regarding those domain names which, according to the criteria defined by law, belong to objects of intellectual property rights.

References

1. Decision of the European Court of Human Rights “Church of the village of Sosulivka v. Ukraine” (Application No. 37878/02) Strasbourg, February 28, 2008. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_350 (application date: April 20, 2023).

2. On the judicial system and the status of judges: Law of Ukraine No. 1402-VIII dated June 2, 2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19> (application date: April 20, 2023).

3. Economic Procedural Code of Ukraine dated November 6, 1991 No. 1798-XII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1798-12> (application date: April 20, 2023).

УДК 347.78(477)(043.2)

Юровський А. Г., адвокат,
м. Київ, Україна

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЩОДО ПОШИРЕННЯ НЕДОСТОВІРНОЇ ІНФОРМАЦІЇ У ПЕРІОД ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

Із введенням в Україні воєнного стану тимчасово, на період дії правового режиму воєнного стану, можуть обмежуватися конституційні права та свободи людини і громадянина, передбачені статтями 30–34, 38,

39, 41–44, 53 Конституції України, а також вводиться тимчасові обмеження прав і законних інтересів юридичних осіб в межах та обсязі, що необхідні для забезпечення можливості запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану, які передбачені ч. 1 ст. 8 Закону України «Про правовий режим воєнного стану».

Закон України «Про правовий режим воєнного стану» визначає зміст правового режиму воєнного стану, порядок його введення та скасування, правові засади діяльності органів державної влади, військового командування, військових адміністрацій, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій в умовах воєнного стану, гарантії прав і свобод людини та громадянина, а також прав і законних інтересів юридичних осіб.

Статтею 8 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» встановлені заходи правового режиму воєнного стану, які можуть бути спрямовані і на боротьбу з поширенням недостовірної інформації серед населення.

Так, можуть бути застосовані такі заходи правового режиму воєнного стану як, наприклад, регулювання у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, роботи та/або послуг, поліграфічних підприємств, видавництв, телерадіоорганізацій, телерадіоцентрів та інших підприємств, установ, організацій і закладів культури та засобів масової інформації, а також використання місцевих радіостанцій, телевізійних центрів та друкарень для військових потреб і проведення роз'яснювальної роботи серед військ і населення; заборона роботи приймально-передавальних радіостанцій особистого і колективного користування та передачу інформації через комп'ютерні мережі.

У разі порушення вимог або невиконання заходів правового режиму воєнного стану військове командування разом із військовими адміністраціями (у разі їх утворення) можуть самостійно або із залученням органів виконавчої влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування вилучати у підприємств, установ і організацій усіх форм власності, окремих громадян електронне комунікаційне обладнання, телевізійну, відео- і аудіоапаратуру, комп'ютери, а також у разі потреби інші технічні засоби зв'язку.

Всі вищезазначені заходи спрямовані виключно на створення інформаційної безпеки громадян, зокрема, і через недопущення поширення недостовірної інформації під час воєнного стану.

Згідно ст. 17 Конституції України забезпечення інформаційної безпеки є однією з найважливіших функцій держави, справою всього українського народу.

В умовах воєнного стану обмеження на свободу слова задля

інформаційної безпеки держави є доцільним.

З метою дотримання інформаційної безпеки громадян та недопущення поширення неправдивої інформації серед українського суспільства власники телеканалів StarLightMedia, 1+1 media, «Медіа Група Україна», InterMediaGroup, «Рада» і Суспільний мовник об'єдналися і запустили спільний інформаційний марафон «Єдині новини» - цілодобові оперативні і перевірені новини в Україні на період воєнного стану.

Однак, наші громадяни з урахуванням цифровізації населення отримують інформацію і з альтернативних телебаченню джерел, а саме через електронні засоби масової інформації, Месенджери, Телеграм, де наявна величезна кількість новинних телеграм-каналів та соціальні мережі Фейсбук, Інстаграм тощо.

Важливе значення мають наслідки поширення недостовірної інформації мережею Інтернет у період воєнного стану. Як уже неодноразово ми могли спостерігати Телеграм-канали, Viber-групи поширюють не завжди перевірену інформацію відносно бойових дій на території України з метою стати першим виданням, яке повідомило про це читачам.

Стаття 34 Конституції України зазначає, що кожному гарантується право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань.

Кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб - на свій вибір.

Стаття 21 Конституції України зазначає, що усі люди є вільними і рівними у своїй гідності та правах. Права і свободи людини є невідчужуваними та непорушними.

Чи можливо обмежувати право на свободу слова в умовах воєнного стану? На думку автора – безумовно так. Оскільки від поширення неправдивої інформації в умовах воєнного стану іноді залежить життя людей.

У період дії правового режиму воєнного стану Держава має право на обмеження прав людини, зокрема і щодо вільного поширення інформації.

Право поширювати інформацію закінчується там, де починається небезпека від цієї інформації для інших, тим більша якщо вона недостовірна.

Автор погоджується з тим, що в умовах воєнного стану є доцільним та ефективним дії з боку Держави щодо обмежень прав людини у поширенні інформації.

Активне поширення недостовірної інформації або так званих «фейкових» новин є популярною в Росії. Як наслідок у населення російської федерації формується невірна думка про те, що відбувається у

нашій державі під час воєнної агресії з боку Російської Федерації.

У деяких наших громадян також складалася невірна оцінка ситуації внаслідок ознайомлення з новинами, які розміщувалися на російських інтернет-ресурсах та телеграм-каналах. Єдиним способом боротьби з таким розміщенням недостовірної інформації стало блокування сайтів російських інтернет-змі та неможливість їх переглядати на території України.

Важливу роль у забезпеченні права осіб на інформацію та протидії поширенню недостовірної інформації, зокрема, щодо російської пропаганди відіграють правоохоронні органи.

Кіберполіція, кіберфахівці Служби безпеки України за допомогою реєстраторів доменних імен та провайдерів, надавачів хост-сервісу блокують вебресурси, які є причетними до поширення недостовірної інформації та використовуються у злочинних цілях з метою посіяти панічні настрої серед українців.

І якщо в мирний час ще виникають питання щодо правомірності таких дій, то в умовах воєнного стану дії правоохоронних органів щодо блокування інтернет-ресурсів безперечно є доцільними.

В умовах воєнного стану і чимало українців приймають активну участь у протидії поширенню недостовірної інформації, приєднуючись до інтернет-військ та залишаючи скарги для блокування телеграм-каналів, де розміщується та відповідно поширюється недостовірна інформація про військову агресію Російської Федерації.

У 2020 році Міністерство культури, молоді та спорту ініціювало прийняття законопроекту «Про протидію дезінформації». У випадку прийняття закону було б передбачено адміністративну та кримінальну відповідальність за розповсюдження фейків, однак суспільної підтримки зазначений документ не отримав та навіть не був внесений на розгляд у порядку денного Верховної Ради.

24 березня 2022 року Верховна Рада України ухвалила законопроект №7189, яким запроваджено кримінальну відповідальність за несанкціоноване розповсюдження інформації про направлення, переміщення та розташування українських військових.

Натомість, питання відповідальності за розповсюдження недостовірної інформації в умовах воєнного стану та настання несприятливих наслідків залишається невирішеним.

Наслідками розповсюдження недостовірної інформації можуть стати панічні настрої людей, невірна оцінка реальної ситуації щодо існування загроз на території України і все це може призвести до трагічних наслідків.

Розміщення інформації про спростування недостовірної інформації про події має важливе значення, однак не завжди є вчасним.

Чинний Кримінальний кодекс України містить склади кримінальних правопорушень, коли особу можна притягнути до відповідальності за правопорушення в сфері інформаційної безпеки.

Відповідно до ст. 111 Кримінального кодексу України «Державна зрада» діяння, умисно вчинене громадянином України на шкоду суверенітетові, територіальній цілісності та недоторканності, обороноздатності, державній, економічній чи інформаційній безпеці України, а саме: перехід на бік ворога в період збройного конфлікту, шпигунство, надання іноземній державі, іноземній організації або їх представникам допомоги в проведенні підривної діяльності проти України вчинені в умовах воєнного стану, – караються позбавленням волі на строк п'ятнадцять років або довічним позбавленням волі, з конфіскацією майна.

Частина 6 ст. 111-1 Кримінального кодексу України «Колабораційна діяльність» передбачає відповідальність у вигляді позбавленням волі на строк від десяти до дванадцяти років з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк від десяти до п'ятнадцяти років та з конфіскацією майна або без такої – за здійснення інформаційної діяльності у співпраці з державою-агресором та/або його окупаційною адміністрацією, спрямованих на підтримку держави-агресора, її окупаційної адміністрації чи збройних формувань та/або на уникнення нею відповідальності за збройну агресію проти України.

Під здійсненням інформаційної діяльності розуміється створення, збирання, одержання, зберігання, використання та поширення відповідної інформації.

У випадку, якщо така інформаційна діяльність призвела до загибелі людей або настання інших тяжких наслідків, то до засудженого може бути застосована найтяжче покарання – довічне позбавлення волі.

Не вирішує проблематики відповідальності за поширення недостовірної інформації і наявність ст. 173-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення під назвою «Поширювання неправдивих чуток».

Так, поширювання неправдивих чуток, що можуть викликати паніку серед населення або порушення громадського порядку, – тягне за собою накладення штрафу від десяти до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням двадцяти процентів заробітку.

Зазначена стаття доповнила Кодекс про адміністративні правопорушення 20 квітня 1990 року і з того часу зміни до диспозиції статті не вносились, однак це не відповідає реаліям сьогодення та юридичній техніці, яка зараз використовується при написанні нормативно-правових актів.

Пропонується внести зміни до ст. 173-1 Кодексу України про

адміністративні правопорушення під назвою «Поширювання неправдивих чуток», змінивши назву статті на «Поширення неправдивої інформації», що буде відповідати суті правопорушення та посиливши відповідальність за поширення недостовірної інформації в умовах воєнного стану.

Санкція, яка передбачена за зазначене правопорушення становить від 170 до 255 гривень, що аж ніяк не відповідає реаліям сьогодення в умовах воєнного стану, зважаючи на те, до яких негативних наслідків може призвести паніка серед населення в умовах воєнного стану.

Пропонується розглянути можливість доповнення Кримінального кодексу України статтею про відповідальність у період воєнного стану за умисне поширення недостовірної інформації, якщо вона спричинила смерть чи загибель людей або призвела до інших тяжких наслідків.

УДК 349.2(043.2)

Бугайчук В. М., здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Белуга Ю. М., старший викладач

РІШЕННЯ МІЖНАРОДНОГО КОМЕРЦІЙНОГО АРБІТРАЖУ: ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ

Одним із популярних способів врегулювання спорів, що виникають із міжнародних комерційних контрактів, є їх вирішення міжнародним комерційним арбітражем. В процесі своєї діяльності міжнародний комерційний арбітраж вирішує різні питання, що оформлюється у вигляді певних документів.

У залежності від виду питань, вирішення яких зафіксоване у документах, виданих у процесі чи в результаті арбітражного розгляду, їх поділяють на:

- 1) арбітражні рішення (arbitral awards);
- 2) рішення (іноді їх називають постанови чи накази), спрямовані на вирішення процесуальних питань (наприклад, призначення розкладу слухань, встановлення строків подачі документів) [1, с. 111].

Відмежування арбітражних рішень від інших документів, які можуть видаватися в процесі арбітражного розгляду, є надзвичайно важливим у контексті визнання і виконання арбітражних рішень. Адже Конвенція про визнання і приведення до виконання іноземних арбітражних рішень, укладена у Нью-Йорку 10 червня 1958 року (надалі – Нью-Йоркська конвенція), інші міжнародні уніфіковані документи та національне законодавство держав, містять правила визнання і надання дозволу на